

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego : 2023/2024

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Psychologia lekarska
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Medical psychology
Kierunek studiów	lekarski
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	nauki medyczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Ewa Sokołowska
---	-------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	IV	2
konwersatorium			
ćwiczenia	15	IV	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium	5	IV	
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z zakresu fizjologii OUN
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

<p>C1 – poznanie wiadomości z zakresu zastosowania wiedzy psychologicznej do rozwiązywania problemów z zakresu relacji lekarz- pacjent;</p> <p>C2 – zapoznanie z wiadomościami dotyczącymi najczęstszych i najpoważniejszych problemów psychologicznych pacjentów;</p> <p>C3 - przekazanie wiedzy na temat psychologicznych aspektów wykonywania zawodu lekarza;</p> <p>C4 – zdobycie umiejętności rozumienia problemów zdrowia i choroby zgodnie z założeniami modelu biopsychospołecznego</p> <p>C-5 - uwrażliwienie na problemy natury etycznej związanej z wykonywaniem zawodu lekarza</p>
--

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna w podstawowym zakresie formy przemocy w rodzinie i przemocy w wybranych instytucjach, społecznych uwarunkowań różnych form przemocy oraz roli lekarza w jej rozpoznawaniu	D.W3.
W_02	Wyjaśnia znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	D.W6.
W_03	Identyfikuje w podstawowym zakresie mechanizmy oraz cele i sposoby leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych	D.W13.
W_04	Identyfikuje w podstawowym zakresie psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej	D.W7.
W_05	Rozpoznaje w podstawowym zakresie psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie	D.W9.
W_06	Wyjaśnia problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;	D.W11.
W_07	Zna w podstawowym zakresie rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz rozpoznaje mechanizmy radzenia sobie ze stresem	D.W12.
W_08	Rozpoznaje w podstawowym zakresie zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu	D.W15.
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Dostrzega w podstawowym zakresie i właściwie reaguje na oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych	D.U2.
U_02	W podstawowym zakresie identyfikuje czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznaje przemoc i odpowiednio reaguje	D.U10.
U_03	Stosuje w podstawowym stopniu psychologiczne interwencje motywujące i wspierające	D.U11.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z pacjentem, a także okazywać zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych	K.1.
K_02	Kieruje się dobrem pacjenta	K.2.
K_03	Przestrzega tajemnicy lekarskiej i prawa pacjenta	K.3.
K_04	Dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.5.
K_05	Korzysta z obiektywnych źródeł informacji	K.7.
K_06	Formułuje wnioski z własnych pomiarów lub obserwacji	K.8.
K_07	Wdraża zasady koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K.9.
K_08	Formułuje opinie dotyczące różnych aspektów działalności	K.10.

	zawodowej	
K_09	Przyjmuje odpowiedzialność związaną z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	K.11.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<p>Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Psychologiczne determinanty zdrowia i choroby. Modele biomedyczny i biopsychospołeczny. 2. Psychologiczne mechanizmy chorobotwórcze. 3. Wzajemne powiązania funkcjonowania psychicznego i somatycznego człowieka. Osobowościowe uwarunkowania chorób somatycznych. 4. Pacjent z różnego rodzaju trudnościami i problemami związanymi z wiekiem (np. pacjent doznający przemocy, pacjent uzależniony od substancji psychoaktywnych, pacjent z zaburzeniami psychicznymi, pacjent w podeszłym wieku, etc.) 5. Psychologiczne aspekty bólu. 6. Funkcjonowanie człowieka chorego. Proces adaptacji do choroby. 7. Relacje lekarzy z pacjentami –przyczyny trudności we współpracy. <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Psychosomatyczne aspekty chorób nowotworowych dzieci i osób dorosłych – analiza psychologiczna postaw. 2. Sposoby radzenia sobie ze stresem w chorobach przewlekłych np. atopowe zapalenie skóry, łuszczyca, choroby nowotworowe. 3. Zmęczenie przewlekłe u dzieci i osób dorosłych wywołane chorobą nowotworową. 4. Doświadczanie życia przez dzieci i młodzież z astmą oskrzelową – relacja lekarz-dziecko-rodzic. <p>Seminarium: Zjawisko bólu, cierpienia i zmęczenia w chorobach przewlekłych– analiza psychologiczna.</p>

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01- W_08	wykład konwencjonalny, wykład konwersatoryjny; wykład problemowy, dyskusja	pytania w teście wiadomości; pytania w dyskusji	sprawdzony test; notatki z pracy grupowej
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01- U_03	studium przypadku, praca w grupach w różnych rolach, praca zespołowa, dyskusja, ćwiczenia praktyczne	sprawdzenie umiejętności praktycznych, wykonanie projektu, prezentacja,	sprawdzona praca pisemna, wypełniona karta oceny projektu, wypełniona karta oceny prezentacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01- K_09	wykład konwersatoryjny obserwacja uczestnicząca	obserwacja	raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocena	Kryteria oceny	
bardzo dobry (5)	student/ka realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu bardzo dobrym	Wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 94-100 % (ćwiczenia i seminarium). Wynik egzaminu – 95-100 %
ponad dobry (4,5)	student/ka realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu ponad dobrym	Wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85-93 % (ćwiczenia i seminarium). Wynik egzaminu – od 90 do 94,99%
dobry (4)	student/ka realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dobrym	Wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 76-84%. Wynik egzaminu – od 80-89,99%
dość dobry (3,5)	student/ka realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dość dobrym	Wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 68-75% (ćwiczenia i seminarium). Wynik egzaminu –70-79,99%
dostateczny (3)	student/ka realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu dostatecznym	Wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60-67% (ćwiczenia i seminarium). Wynik egzaminu –60-69,99%
niedostateczny (2)	student/ka realizuje zakładane efekty uczenia się w stopniu niedostatecznym	Wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie poniżej 60%, Wynik egzaminu poniżej 60%.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	35
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<p>Wykład:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bętkowska-Korpała, B., Gierowski, J. K. (red). (2007). <i>Psychologia lekarska w leczeniu chorych somatycznie. Podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy</i> (s. 7-51). Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2. Fengler, J. (2001). <i>Pomaganie mężczyznom. Wypalenie w pracy zawodowej. Dla terapeutów, lekarzy i pielęgniarek, nauczycieli, adwokatów, księży...</i> (s. 37-42, 85-92, 95-100). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 3. Januszewska, E. (2020). Doświadczanie życia przez dzieci i młodzież z astmą oskrzelową. W: E. Zasepa (red.), <i>Jakość życia człowieka w zdrowiu i w chorobie</i> (s. 148-159). Warszawa: Difin

4. Januszewska, E., Jasik, I. (2022). Godność człowieka a zmaganie się z bólem i cierpieniem. W: Brudek P., Mącik D., Kuncewicz D., (red.), *Psychologia kliniczna. W trosce o godność człowieka* (s. 143-168). Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL
5. Jarosz, M. (red.) (1988). *Psychologia lekarska* (s. 207-244, 301-331). Warszawa: PZWL
6. Mayerscough, Ph. R., Ford, M. (2001). *Jak rozmawiać z pacjentem (z dziećmi i osobami starszymi, z trudnymi ludźmi na kłopotliwe tematy, o trudnych wyborach, co mówić umierającym, jak wyrażać troskę, jak badać i nie naruszać prywatności, jak rozwijać umiejętność komunikowania się)*. *Psychologia dla lekarzy* (s. 55-114). Gdańsk: GWP
7. Sajewicz-Radtke, U. (2023). *Psychologia w praktyce lekarskiej* (s. 74-132, 175-196). Warszawa: Wydawnictwo: Medical Tribune
8. Zabłocka-Żytka, L., Sokołowska, E. (2016). *Pomoc psychologiczna chorym somatycznie. Wybrane zagadnienia* (s. 7-50). Warszawa: Difin

Literatura uzupełniająca

1. Basińska, M. A. (2012). Psychologiczne czynniki oddziałujące na stan somatyczny–współczesne ujęcie zespołu psychosomatycznego. *Przegląd Lekarski*, 69, 260-264
2. Czachowski, S. (2014). Psychospołeczne determinanty chorób. Implikacje medyczne w podstawowej opiece zdrowotnej. *Zdrowie Publiczne i Zarządzanie*, 12(4), 322-326
3. Domaradzki, J. (2013). O skrytości zdrowia. O problemach z konceptualizacją pojęcia zdrowie. *Hygeia Public Health*, 48(4), 408-419
4. Januszewska, E. (2022). Zmaganie się z chorobą łuszczycy – zjawisko psychologiczne. W: J. Kozłowska i J. Jędrzejewska (red.), *Uczucia i motywacja w psychologii – zbiór wybranych zagadnień* (s. 141-165). Lublin: Wydawnictwo Naukowe TYGIEL
5. Januszewska, E. (2020). Doświadczenie życia przez dzieci i młodzież z astmą oskrzelową. W: E. Zasepa (red.), *Jakość życia człowieka w zdrowiu i w chorobie* (s. 148-159). Warszawa: Difin
6. Januszewska, E. (2020a). Funkcjonowanie rodziny z chorobą nowotworową dziecka. W: M. Maciąg, A. Danielewska (red.), *Wyzwania współczesnej medycyny i nauk pokrewnych – analiza, diagnostyka i leczenie* (s. 249-266). Lublin: Wydawnictwo Naukowe TYGIEL
7. Januszewska, E. (2020b). Zmęczenie przewlekłe zagrożeniem współczesnej młodzieży. W: Chodźko E., Talarek K. (red.), *Wyzwania i problemy społeczeństwa w XXI wieku*. (s. 33-61). Lublin: Wydawnictwo Naukowe Tygiel
8. Januszewska, E., Januszewski, A. (2018). Obraz choroby u dzieci i młodzieży z atopowym zapaleniem skóry. W: M. Maciąg, K. Maciąg (red.), *Zadania i wyzwania medycyny – charakterystyka problemów i postępowanie terapeutyczne* (s. 112- 123). Wydawnictwo Naukowe TYGEL
9. Kozłowska, M., Fronczyk, K., Rządkiwicz, M. (2011). Adaptacja do sytuacji choroby w relacji do cech osobowości i poczucia koherencji. *Przegląd Lekarski*, 68, 975-980
10. de Walden-Gałaszko, K. (2007). Psychologiczne aspekty bólu i jego leczenia. *Palliative Medicine in Practice*, 1(2), 66-70